

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 228.513 van 25 september 2014
in de zaak A. 191.066/XII-5691**

In zake: Guido ROBEYNS
die woonplaats kiest te 3460 Bekkevoort
Oude Tiensebaan 62
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Rudi Beeken

tegen:

1. het VLAAMSE GEWEST
 2. de GOUVERNEUR VAN DE PROVINCIE VLAAMS-
BRABANT
- bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom De Sutter
kantoor houdend te 9000 Gent
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij:

Jo VERMAELEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Hans-Kristof Carême
kantoor houdend te 3001 Heverlee
Industrieweg 4 bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 14 januari 2009, strekt, in het inleidend verzoekschrift, tot de nietigverklaring van “het ministerieel besluit d.d. 12 november 2008 houdende vernietiging van het besluit van de kerkraad Sint-Quirinus Wersbeek van 24 april 2008 houdende toewijzing van de pacht van een perceel landbouwgrond gelegen Muggenberg sectie B, nr. 314 aan [Guido Robeyns]” en, bij wijze van uitbreiding in de laatste memorie, tot de nietigverklaring van de beslissing van 3 juli 2008 van de gouverneur van de

provincie Vlaams-Brabant tot schorsing van de voormelde toewijzingsbeslissing van de kerkraad Sint-Quirinus.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 214.697 van 19 juli 2011 zijn de debatten heropend, is een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof gesteld en is het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat belast met het verder onderzoek van de zaak.

Het Grondwettelijk Hof heeft op 14 juni 2012 met het arrest nr. 77/2012 op deze prejudiciële vraag geantwoord.

Auditeur Sofie De Doncker heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verzoekende partij, de verwerende partijen en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting van 27 mei 2014 welke zitting werd uitgesteld naar de terechtzitting die heeft plaatsgevonden op 10 juni 2014.

Staatsraad Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wim Goossens, die loco advocaat Rudi Beeken verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Tom De Sutter, die verschijnt voor de verwerende partijen, en advocaat Hans-Kristof Carême, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Sofie De Doncker heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De kerkraad van de kerkfabriek Sint-Quirinus kondigt in het parochieblad aan dat het zal overgaan tot de openbare verhuring van een landbouwperceel kadastraal gelegen te Muggenberg, sectie B, nr. 314, te Molenbeek-Wersbeek.

De “aanbestedingsvoorwaarden (lastenkohier)” bepalen het volgende:

“[...]

4. Voorkeursnormen

1. De kandidaat moet gedomicilieerd zijn in België en zijn bedrijfszetel moet in België gevestigd zijn.
2. Biedingen, die de wettelijk maximaal toegelaten pachtprijs met meer dan 10 % overschrijden, worden niet in aanmerking genomen.
3. De kandidaat mag, bij verhuring van een bedrijf, als eigenaar of pachter, niet over een land- of tuinbouwbedrijf beschikken tenzij zijn bedrijf om reden van de milieureglementering noodzakelijkerwijze dient stopgezet te worden of tenzij een onteigeningsprocedure van zijn bedrijf werd ingezet.
4. De kandidaat mag bij de aanvang van de pacht de leeftijd van 50 jaar niet bereikt hebben, tenzij kind(eren) meewerken op het bedrijf of land- en tuinbouwonderwijs volgen.
5. De kandidaat dient land- of tuinbouwer in hoofdberoep te zijn, d.w.z. een bedrijf uitbaten waarmee ten minste 50% van zijn arbeidsinkomen verdiend wordt en waaraan ten minste 50% van zijn arbeidstijd besteed wordt. Deze bepaling geldt niet bij de verpachting van een bedrijf of van percelen van minder dan 20 are.
6. De kandidaat heeft een aanpalend stuk landbouwgrond.”

3.2. Op 24 april 2008 beslist de kerkraad Sint-Quirinus te Bekkevoort de landbouwgrond te verpachten aan verzoeker.

Overwogen wordt:

“Gelet op de indiening van de biedingen voor 15 april 2008 in verband met de openbare verhuring van landbouwgrond met kadastrale legger Muggenberg – boomgaard laagstam – 84a50ca –B. 314,
Gelet op de bepalingen van de pachtwet, inzonderheid art. 18;
Gelet op het lastenkohier dat ter inzage was op de pastorie te Wersbeek;
Gelet op de opening ter openbare zitting op donderdag 24 april 2008 van de biedingen;
Gelet op de voorkeursnormen;
Heeft de kerkraad St. Quirinus Wersbeek na beraadslaging, na afweging van de inschrijvingen, de voor de inschrijvingen weerhouden normen en na raadpleging van hun raadsheer Mr. Stefaan Van der Velpen beslist de verhuring toe te wijzen aan dhr. Guido Robeyns, Oude Tiensebaan 62, te 3460 Bekkevoort.
Hierbij dient Dhr. Robeyns, zoals vermeld in zijn aanvraag, een overeenkomst te maken met dhr. [B.] in verband met de overname van de laagstambomen die zich momenteel op de te verhuren grond bevinden.
De nieuwe huurder zal eendaags uitgenodigd worden tot het ondertekenen van de pachtovereenkomst en dit op de pastorie te Wersbeek.
De pachters Vermaelen en Robeyns waren gelijkwaardige pachters, doch dhr. Robeyns grenst aan het te verhuren landbouwgedeelte.
Dhr. Vermaelen [had] wel een pachtcontract met [D.] waardoor hij ook aangrenzend was, doch [dit] was een niet officieel en geregistreerd stuk.
Indien de zittende pachter, dhr. [B.] de bomen enkel afzaagt en de wortels laat steken, zal de kerkraad genoodzaakt zijn een kortgeding aan te spannen om de grond in oorspronkelijke staat terug te krijgen. We gaan er vanuit dat dhr. [B.] en dhr. Robeyns een overeenkomst kunnen maken.”

Deze beslissing wordt hierna aangehaald als “het geschorste besluit”.

3.3. De gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant schorst op 3 juli 2008 de uitvoering van de voornoemde beslissing op grond van de volgende overwegingen:

“Gelet op de beslissing van 24 april 2008 punt 6.3 van de kerkraad St Quirinius te Bekkevoort, met toepassing van artikel 60 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten opgevraagd op 23 mei 2008 en op de afdeling Binnenlandse Aangelegenheden van Vlaams-Brabant op 11 juni 2008 toegekomen, waarbij de kerkraad beslist heeft om een perceel landbouwgrond gelegen op de Muggenberg gekadastrerd sectie B, nummer 314 toe te wijzen aan de heer Guido Robeyns, Oude Tiensebaan 62 te 3460 Bekkevoort;
Gelet op de beslissing van de kerkraad van 11 maart 2008, waarbij beslist werd deze grond openbaar te verpachten;

Gelet op de klachtbrieven van de heer Jo Vermaelen en de heer [J.] van respectievelijk 5- en 6 mei 2008;
 Gelet op de voorkeursnormen bij verpachting van landeigendommen door openbare besturen en openbare instellingen door de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant in vergadering van 19 februari 2004 vastgesteld;
 Gelet op de aanbestedingsvoorwaarden waarvan gebruik gemaakt werd om tot de toewijzing over te gaan;
 Overwegende dat volgens artikel 6 van de wet van 4 november 1969 tot beperking van de pachtprijzen de openbare instellingen er toe gehouden zijn over te gaan tot verpachting uit de hand wanneer een of meerdere inschrijvers een bod doen dat hoger ligt dan de toegelaten pachtprijs; dat de keuze van de pachter dan zal moeten worden bepaald volgens de door de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant vastgestelde voorkeursnormen op 8 januari 1998 en gewijzigd op 19 februari 2004;
 Overwegende dat uit het dossier blijkt dat de kerkraad gebruik gemaakt heeft van het besluit van de Bestendige Deputatie van 8 oktober 2002 van de provincie Oost-Vlaanderen om tot de toewijzing over te gaan;
 Overwegende dat de voorkeursnormen van de bestendige deputatie van Oost-Vlaanderen niet identiek zijn met de voorkeursnormen van de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant;
 Overwegende dat uit het voorafgaande volgt dat de wet werd geschonden;”

3.4. Deze beslissing vormt, na herkwalficatie van het voorwerp van het beroep (zie *infra*, punt 14), de thans bestreden beslissing.

3.5. De kerkfabriek beslist op 21 augustus 2008 de toewijzingsbeslissing te handhaven op grond van de volgende overwegingen:

“[...]

Dat mogelijks bij de openbare aanbesteding de voorkeursnormen werden gehanteerd, van het besluit van 11 december 1997, aangepast op 8 oktober 2002 vanwege de provincie Oost-Vlaanderen; dat deze verwarring volledig toe te wijten is aan het gegeven dat eveneens op dezelfde datum van 8 oktober 2002 de bestendige deputatie van de provincie Vlaams-Brabant de voorgaande besluiten tot het vaststellen van de voorkeursnormen werden gewijzigd;

Dat evenwel door de hantering van deze normen op zich geen enkele belangschade wordt aangetoond in hoofde van de klagende partijen; dat immers volgens de normen van de provincie Vlaams-Brabant [...] onder artikel 2.2.6 als voorkeur het criterium van de aanpaling geldt: dat uit geen enkel gegeven blijkt dat de twee overige kandidaten volgens de normen van de provincie Vlaams-Brabant bij voorrang op de gegunde kandidaat in aanmerking konden komen;

[...]”.

3.6. De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering vernietigt op 12 november 2008 het besluit van 24 april 2008 van de kerkfabriek.

Dit is de initieel bestreden beslissing.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

Uiteenzetting van verzoeker

4. Verzoeker werpt in laatste memorie op dat hij uit de aan zijn betekende kopie van het auditoraatsverslag niet kan afleiden of dit is ondertekend. Voorts vraagt hij zich af of de delegatie voorzien in punt 3 van het beschikkend gedeelte van het tussenarrest nr. 214.697 van 19 juli 2011 wel “bestaanbaar is met het uitdrukkelijke voorschrift van artikel 13 van het Regentsbesluit, waarin geen dergelijke delegatiebevoegdheid voorzien is”.

Beoordeling

5. Uit artikel 13 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ volgt dat het verslag van het auditoraat dient te zijn ondertekend.

Een kopie of afschrift is uit zijn aard nooit ondertekend zodat verzoeker inderdaad er niet uit kan “afleiden of het verslag ondertekend is zoals voorzien in het Regentsbesluit”. Op verzoeker rust evenwel een medewerkingsplicht die ook inhoudt dat hij bij het formuleren van excepties de nodige inspanning doet om zijn exceptie te funderen zeker als ze, zoals in het voorliggende geval, een feitelijke aangelegenheid betreft die gemakkelijk te verifiëren valt. Te dezen heeft verzoeker, hoewel hem deze mogelijkheid was geboden, het dossier niet ter griffie ingezien. Dit had nochtans volstaan om vast te stellen dat het origineel van het verslag was ondertekend.

De tweede exceptie uit kritiek op het tussenarrest dat in kracht van gewijsde is gegaan. De exceptie is aldus niet ontvankelijk, los van de vaststelling dat verzoeker zich in zijn exceptie beperkt tot het verwijzen naar artikel 13 van het voormelde besluit en niet de “subdelegatie” vervat in artikel 25, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State in zijn exceptie betreft.

6. De excepties worden niet aangenomen.

V. Nadere omschrijving van het voorwerp van het beroep

Herkwalificatie van het voorwerp

7. Het auditoraat wijst, rekening houdend met het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 77/210 van 14 juni 2012, ambtshalve de schorsingsbeslissing van 3 juli 2008 van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant aan als het voorwerp van het voorliggende beroep.

8. De tussenkomende partij verzet zich in haar memorie tegen deze ambtshalve herkwalificatie, omdat volgens haar verzoeker nooit de nietigverklaring van deze beslissing van 3 juli 2008 heeft gevorderd hoewel zij dat wel had kunnen doen. Verzoeker heeft kennelijk toegang tot de rechter, doch heeft er geen gebruik van gemaakt.

9. De andere partijen gaan akkoord met deze herkwalificatie door het auditoraat.

Beoordeling

10. In het tussenarrest nr. 214.697 van 19 juli 2011 wordt vastgesteld dat, aangezien het voormelde handhavingbesluit (zie *supra*, punt 3.5.) niet uiterlijk de laatste dag van de termijn van honderd dagen naar de Vlaamse regering is gestuurd, het geschorste besluit van 24 april 2008 krachtens het decretale voorschrift in het artikel 58, § 2, zesde lid, van het decreet van 7 mei 2004 ‘betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende

erediensten’, nietig is. Hieruit volgt dat verzoeker “het voordeel dat het besluit van 24 april 2008 van de kerkfabriek hem verschaft, teloor [ziet gaan] zonder dat hij de nietigheid voor de Raad van State kan betwisten, zoals hij wel zou hebben gekund indien ze was uitgesproken door de Vlaamse regering, met een gemotiveerd besluit als bedoeld in artikel 59 van het decreet van 7 mei 2004”.

Deze vaststelling bracht de Raad van State ertoe om het Grondwettelijk Hof over het volgende prejudicieel te ondervragen:

“Schendt artikel 58, § 2, zesde lid, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens dat de toegang tot de rechter waarborgt, doordat deze bepaling bij het laattijdig versturen van het handhavingsbesluit door de kerkraad voorziet in een nietigheid die van rechtswege tot stand komt, meer bepaald zonder vernietigingsbesluit waarvan de begunstigde van de oorspronkelijke, geschorste beslissing in rechte de vernietiging kan vragen, terwijl deze belanghebbende wel over een beroepsmogelijkheid bij de Raad van State beschikt in het geval dat het handhavingsbesluit tijdig wordt verstuurd en de oorspronkelijke, geschorste beslissing bij een gemotiveerd besluit van de Vlaamse regering wordt vernietigd?”.

11. Bij arrest nr. 77/2012 van 14 juni 2012 heeft het Grondwettelijk Hof de gestelde vraag als volgt beantwoord:

“-In die zin geïnterpreteerd dat het de begunstigde van het geschorste besluit niet toestaat de nietigheid van rechtwege ervan voor de Raad van State te betwisten indien de kerkraad of het centraal kerkbestuur het geschorste besluit niet tijdig heeft gehandhaafd, of zijn handhavingsbesluit niet tijdig heeft verstuurd, schendt artikel 58, § 2, zesde lid, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

-In die zin geïnterpreteerd dat zij de begunstigde van het geschorste besluit toestaat de nietigheid van rechtwege ervan voor de Raad van State te betwisten indien de kerkraad of het centraal kerkbestuur het geschorste besluit niet tijdig heeft gehandhaafd, of zijn handhavingsbesluit niet tijdig heeft verstuurd, schendt dezelfde bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.”

Onder de punten B.4.1. en B.4.2. oordeelt het Grondwettelijk Hof op grond van de volgende overwegingen dat de in het geding zijnde bepaling ook anders kan worden geïnterpreteerd:

“B.4.1. [...]

De nietigheid van rechtswege van het geschorste besluit is een uitgesteld gevolg van de beslissing van de provinciegouverneur om, bij gemotiveerd besluit, de uitvoering te schorsen van een besluit waarbij de kerkraad of het centraal kerkbestuur de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Die nietigheid kan door de kerkraad of het centraal kerkbestuur worden afgewend indien zij het geschorste besluit binnen een termijn van honderd dagen handhaven en hun handhavingsbesluit uiterlijk de laatste dag van die termijn versturen. De begunstigde van het besluit dat is geschorst, kan de nietigheid van rechtswege ervan zelf niet verhinderen.

B.4.2. De begunstigde kan de nietigheid van rechtswege van het geschorste besluit evenwel voor de Raad van State betwisten, vanaf het verstrijken van de termijn van honderd dagen waarbinnen het geschorste besluit kon worden gehandhaafd.

Wanneer het geschorste besluit werd gehandhaafd bij een niet tijdig verstuurd besluit en de begunstigde van het geschorste besluit, zoals in het geding voor de verwijzende rechter het geval is, reeds verzoeker voor de Raad van State is tegen het vernietigingsbesluit van de Vlaamse Regering dat wegens de nietigheid van rechtswege van het geschorste besluit zonder voorwerp blijkt te zijn, kan de begunstigde van dat besluit kennisnemen van die nietigheid van rechtswege door het administratieve dossier en de procedurestukken te raadplegen.

Aangezien de nietigheid, die van rechtswege intreedt, niets anders is dan het uitgestelde gevolg van de voormelde beslissing van de provinciegouverneur, kan die beslissing binnen zestig dagen na die kennisname voor de Raad van State worden betwist, hetzij in een afzonderlijk beroep, hetzij door het onderwerp van het oorspronkelijk beroep uit te breiden.”

12. Het argument van de tussenkomende partij dat verzoeker de nietigverklaring niet heeft gevorderd van de schorsingsbeslissing van de gouverneur van 3 juli 2008 faalt feitelijk. Verzoeker heeft immers in de laatste memorie vóór het tussenarrest zijn beroep tot nietigverklaring uitgebreid tot de deze schorsingsbeslissing van 3 juli 2008 van de gouverneur, argumenterende dat hij zich in de voorwaarden daartoe bevindt nu hij, enerzijds, nooit kennis kreeg van de laattijdige handhavingsbeslissing en, anderzijds, de twee bestreden beslissingen onlosmakelijk samenhangen.

13. Zoals het Grondwettelijk Hof oordeelde, kan verzoeker de schorsingsbeslissing van de provinciegouverneur betwisten binnen zestig dagen na “die kennisname” hetzij in een afzonderlijk beroep, hetzij door het onderwerp van het oorspronkelijk beroep uit te breiden. De kennisname heeft betrekking op de nietigheid van rechtswege door, aldus het Grondwettelijk Hof, “het administratieve dossier en de procedurestukken te raadplegen”.

Te dezen is echter gebleken dat die nietigheid van rechtswege niet kon worden vastgesteld na inzage van het administratief dossier, nu uit die stukken niet kon worden afgeleid op welke datum het handhavingsbesluit werd verstuurd naar de Vlaamse regering. Slechts naar aanleiding van een bijkomende vraag daartoe van de met het onderzoek van de zaak belaste auditeur bezorgt de raadsman van de verwerende partij bij brief van 15 september 2010 aan de auditeur de briefomslag waarin het handhavingsbesluit door de kerkfabriek naar het Vlaamse Gewest werd verstuurd, met hierop de datumstempel van 14 oktober 2008, wat wordt vastgesteld in het auditoraatsverslag. Verzoeker heeft daarvan dus slechts kennis kunnen krijgen naar aanleiding van de kennisgeving van het auditoraatsverslag.

Bijgevolg moet worden aangenomen dat verzoeker het voorwerp van zijn vordering tijdig heeft uitgebreid tot de schorsingsbeslissing van de gouverneur in het eerste procedurestuk waarin dit nuttig kon gebeuren, namelijk zijn laatste memorie van 21 februari 2011.

14. De schorsingsbeslissing van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant van 3 juli 2008 vormt, gelet op het hiervoor bepaalde rechtsgevolg van het laattijdig handhaven ervan door de kerkraad en de door het Grondwettelijk Hof gegeven interpretatie, voor verzoeker de griefhoudende akte. Het initieel aangevochten vernietigingsbesluit van 12 november 2008 heeft immers geen rechtsgevolgen meer, te meer daar - zoals hierna zal blijken - de schorsingsbeslissing van de gouverneur dient te worden vernietigd.

De Raad van State ziet geen reden om het anders te zien dan het auditoraat en aldus, de redenering van het auditoraatsverslag bijvallend, de Raad van State beslist dat het voorwerp van het voorliggende beroep de

schorsingsbeslissing van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant van 3 juli 2008 is.

Deze wordt hierna aangemerkt als “de bestreden beslissing” en de middelen worden enkel onderzocht ten aanzien van deze beslissing.

VI. Aanwijzing verwerende partij

15. Rekening houdend met het gewijzigde voorwerp van het beroep, is er reden om de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, initieel in het geding toegelaten als tussenkomende partij, als tweede verwerende partij aan te wijzen.

16. In haar memorie gaat deze partij akkoord dat zij als verwerende partij optreedt, gezien het voorwerp van het beroep tot nietigverklaring thans de door haar genomen beslissing betreft. Ook ter terechtzitting wordt zulks met zoveel woorden bevestigd.

17. Voor het verder onderzoek in dit beroep wordt de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant aangewezen als de tweede verwerende partij.

VII. Onderzoek van de middelen

Vooraf

18. Gelet op de herkwalficatie van het voorwerp van het beroep, worden enkel de middelen besproken gericht tegen het schorsingbesluit van 3 juli 2008, zoals die door verzoeker zijn ontwikkeld in zijn laatste memorie vóór het tussenarrest.

Eerste middel

Standpunt van de partijen

19. Verzoeker voert de schending aan van de “motiveringsplicht”, doordat de bestreden beslissing stelt dat de wet is geschonden doordat het geschorste besluit is gebaseerd op de Oost-Vlaamse voorkeursnormen en niet op die van Vlaams-Brabant, terwijl deze voorkeursnormen niet identiek zijn. Nochtans zijn de relevante bepalingen wel identiek, minstens leidt de toepassing van de Oost-Vlaamse voorkeursnormen tot een identiek resultaat als de toepassing van de Vlaams-Brabantse voorkeursnormen. De kerkraad wees de grond toe aan verzoeker die aanpalende pachter is. Ook in de voorkeursnormen van Vlaams-Brabant geldt als voorkeur het criterium van de aanpaling. Verzoeker betoogt dat een motivering, gesteund op een foutieve redenering, gebrekkig is en aldus onder meer het “algemeen rechtsbeginsel van de motiveringsplicht” schendt.

In de laatste memorie vraagt verzoeker zich af of de gouverneur wel behoorlijk heeft nagegaan of *de facto* wel degelijk de foutieve normen werden gehanteerd. Het geschorste besluit kan immers evenzeer een materiële misslag bevatten. De normen die werden toegepast verschillen immers niet wat Oost-Vlaanderen of Vlaams-Brabant betreft tot aan de voorkeursnorm op grond waarvan de pacht aan verzoeker werd toegewezen. Slechts nadien zouden er eventueel verschillen kunnen spelen, doch deze zijn te dezen niet relevant. De gouverneur kon met andere woorden niet volstaan met zo maar vast te stellen dat er verwezen wordt naar voorkeursnormen van Oost-Vlaanderen en deze verschillen van die van Vlaams-Brabant. De inhoudelijke relevantie van de voorkeursnormen in kwestie is belangrijk en niet “de titulatuur” die daaraan onbetwist verkeerdelijk werd gegeven.

20. De verwerende partijen stellen in de laatste memorie dat het middel kritiek uit op het ministerieel besluit van 12 november 2008 en dat het betrekking heeft op motieven die niet zijn opgenomen in de bestreden beslissing. Voor het overige verwijzen zij naar het verslag van het auditoraat.

21. De tussenkomende partij repliceert in de laatste memorie enkel op middelen als ontwikkeld door verzoeker ten aanzien van de aanvankelijk bestreden beslissing, namelijk het ministeriele vernietigingsbesluit van 12 november 2008, doch niet ten aanzien van de schorsingsbeslissing van de gouverneur van 3 juli 2008, waartoe hiervoor is beslist ambtshalve het voorwerp van zijn beroep te herkwalficeren.

Beoordeling

22. De materiëlemotiveringsplicht houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen. Bij de beoordeling van de naleving van de materiëlemotiveringsplicht is de Raad van State niet bevoegd om zijn oordeel omtrent de feiten in de plaats te stellen van het oordeel van de administratieve overheid. Hij is enkel bevoegd om desgevraagd na te gaan of de administratieve overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen. Voorts mag enkel met de formeel uitgedrukte motieven rekening worden gehouden.

23. De tweede verwerende partij heeft met de bestreden beslissing de bevoegdheid gebruikt die artikel 58, § 2, van het decreet van 7 mei 2004 ‘betreffende de materiële organisatie en de werking van de erkende erediensten’, haar verleent om “bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering [te] schorsen van een besluit waarbij de kerkraad of het centraal kerkbestuur de wet schendt of het algemeen belang schaadt”.

24. Uit de hiervoor aangehaalde (*supra*, punt 3.3.) formele motivering van de bestreden beslissing blijkt dat deze de beslissing van de kerkraad tot toewijzing van de pacht aan verzoeker heeft geschorst, omdat “de wet werd geschonden”, namelijk omdat de “kerkraad gebruik gemaakt heeft van het besluit van de Bestendige Deputatie van 8 oktober 2002 van de provincie Oost-Vlaanderen om tot de toewijzing over te gaan” en “de voorkeursnormen van

de bestendige deputatie van Oost-Vlaanderen niet identiek zijn met de voorkeursnormen van de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant”.

Niet wordt gepreciseerd noch blijkt uit de overgelegde stukken waarom de gouverneur oordeelde welke van de door de eigen provincie opgelegde normen niet werd(en) nageleefd door de kerkraad.

25. De kerkraad stelt in haar – niet-tijdig – handhavingsbesluit dat zij bij de toewijzing van de pacht “mogelijks” de voorkeursnormen heeft gehanteerd van het besluit van 11 december 1997, aangepast op 8 oktober 2002 vanwege de provincie Oost-Vlaanderen.

26. De door de deputatie van Vlaams-Brabant in zitting van 19 februari 2004 verplicht gestelde voorkeursnormen ter uitvoering van artikel 6 van de wet van 4 november 1969 ‘tot beperking van de pachtprijzen’, luiden:

“1. Algemene voorwaarden

Overeenkomstig artikel 18 par. 2 van de genoemde pachtwet worden biedingen, die de wettelijk maximaal toegelaten pachtprijs, dewelke in het bestek is vermeld, met meer dan 10 % overschrijden, niet in aanmerking genomen.

2. Normen en rangorde voor toewijzing

De voorwaarden in kwestie dienen consecutief getoetst te worden. Indien na de toepassing van een bepaalde voorwaarde geen of meerdere kandidaten overblijven, wordt de volgende voorwaarde van toepassing voor de verdere selectie.

2.1. Indien het een bedrijf betreft.

[...]

2.2. Indien het één of meer percelen betreft.

1. De kandidaat die zijn of haar bedrijfszetel heeft in België.

2. De kandidaat mag bij de aanvang van de pacht de leeftijd van 50 jaar niet bereikt hebben, tenzij kind(eren) meewerken op het bedrijf of land- en tuinbouwonderwijs volgen.

3. De kandidaat dient land- of tuinbouwer in hoofdberoep te zijn, d.w.z. een bedrijf uitbaten waarmee ten minste 50% van zijn arbeidsinkomen verdiend wordt en waaraan ten minste 50% van zijn arbeidstijd besteed wordt.

4. De kandidaat waarvan het arbeidsinkomen, voor de toewijzing, afkomstig uit land- of tuinbouwactiviteiten niet minder bedraagt dan 50% van het referentie-inkomen.

5. De kandidaat die een bedrijf uitbaat waarvan vóór de toewijzing de som van (de oppervlakte landbouw/maximale rendabiliteitsoppervlakte) + (de

oppervlakte fruitteelt/15) + (de oppervlakte tuinbouw/ 5) niet groter is dan 1.

6. De kandidaat die grond gebruikt die paalt aan het te verpachten goed. De gronden die van het te verpachten perceel gescheiden zijn door een waterloop of een weg die geen beletsel vormen voor een normale uitbating, worden ook als aanpalende gronden beschouwd. [...].”

De door de deputatie van Oost-Vlaanderen in zitting van 8 oktober 2002 verplicht gestelde voorkeursnormen ter uitvoering van artikel 6 van de wet van 4 november 1969 ‘tot beperking van de pachtprizen’, luiden op hun beurt:

“1. Algemene voorwaarden om voor onderhandse toewijzing in aanmerking te komen

1. De kandidaat moet gedomicilieerd zijn in België en zijn bedrijfszetel moet in België gevestigd zijn.

2. Biedingen, die de wettelijk maximaal toegelaten pachtprijs, zoals deze in het bestek is vermeld, met meer dan 10 % overschrijden, worden niet in aanmerking genomen.

3. De kandidaat mag, bij verhuring van een bedrijf, als eigenaar of pachter, niet over een land- of tuinbouwbedrijf beschikken tenzij zijn bedrijf om reden van de milieureglementering noodzakelijkerwijze dient stopgezet te worden of tenzij een onteigeningsprocedure van zijn bedrijf werd ingezet.

4. De kandidaat mag bij de aanvang van de pacht de leeftijd van 50 jaar niet bereikt hebben, tenzij kind(eren) meewerken op het bedrijf of land- en tuinbouwonderwijs volgen.

5. De kandidaat dient land- of tuinbouwer in hoofdberoep te zijn, d.w.z. een bedrijf uitbaten waarmede ten minste 50% van zijn arbeidsinkomen verdiend wordt en waaraan ten minste 50% van zijn arbeidstijd besteed wordt. Deze bepaling geldt niet bij de verpachting van een bedrijf of van percelen van minder dan 20 are.

2. Normen en rangorde van toewijzing

Betreffende voorwaarden dienen consecutief getoetst te worden. Indien na toepassen van een bepaalde voorwaarde geen of meerdere kandidaten overblijven, wordt de volgende voorwaarde van toepassing voor verdere selectie.

2.1. Indien het een bedrijf betreft

[...]

2.2. Indien het één of meer percelen betreft

1. De totale geëxploiteerde oppervlakte van het bedrijf van de kandidaat-pachter mag voor de toewijzing van het te verpachten goed volgende oppervlakte niet overschrijden:

Tuinbouwbedrijf :

Fruitteelt in open lucht : 15 ha

Andere tuinbouw : 5 ha

Landbouwbedrijf :

Gespecialiseerd bedrijf.

De per provincie en per landbouwstreek bepaalde maximale rendabiliteitsoppervlakten bedoeld bij art. 12.7 van art. 1, wet van 04/11/1969; gewijzigd bij wet van 07/11/1988.

Gemengd bedrijf :

de som van :

de oppervlakte fruitteelt / 15

de oppervlakte andere tuinbouw / 5

de oppervlakte landbouw/maximale rendabiliteitsoppervlakte mag niet groter zijn dan 1.

Voor het vaststellen van de geëxploiteerde oppervlakte van het bedrijf van de kandidaatpachter wordt de meest recente aangifte aan de Mestbank in aanmerking genomen.

2. De kandidaat die grond gebruikt die paalt aan het te verpachten goed. Worden ook als aanpalend beschouwd: gronden die van het te verpachten perceel gescheiden zijn door een waterloop of een wegenis die geen beletsel vormen voor een normale uitbating.

[...]”.

Uit het geschorste besluit blijkt dat de pacht van het betrokken perceel is toegewezen aan verzoeker, nadat werd vastgesteld dat verzoeker en de tussenkomende partij “gelijkwaardige pachters [zijn], doch [verzoeker] grenst aan het te verhuren landbouwgedeelte”. Na consecutieve toepassing van “de voorkeursnormen” is derhalve het onderscheiden criterium dit van de aanpaling.

Los van de vraag of de kerkraad daadwerkelijk de voorkeursnormen die gelden in de provincie Oost-Vlaanderen heeft toegepast – zulks blijkt alvast niet formeel uit enig aan de Raad van State overgelegd stuk en inzonderheid niet uit de notulen van de kerkraad van 24 april 2008 noch uit het lastenkohier waarin de voorkeursnormen zijn opgesomd die toegepast zullen worden (*supra*, punten 3.1. en 3.2.) – blijkt hoe dan ook uit de vergelijking van de beide provinciaal vastgestelde voorkeursnormen wat de verpachting van “één of meer percelen” betreft, dat de op de voorliggende toewijzing toepasselijke voorkeursnormen die consecutief moeten worden toegepast vooraleer mag worden getoetst aan de door het geschorste besluit toegepaste voorkeursnorm van de aanpaling, zowel inhoudelijk als in rangorde gelijklopend zijn – op de derde niet relevant zijnde algemene voorkeursnorm 2.2.4 van de provincie Vlaams-Brabant en de derde “algemene norm” geldend in Oost-Vlaanderen na –, ook al is

de indeling van diezelfde normen (onder “algemene voorwaarden” en die specifiek betreffende “één of meer percelen”) in beide reeksen van voorkeursnormen niet geheel overeenstemmend.

Bij gebreke aan enige formele motivering te dezen, noch enig verweer ter zake van de verwerende partijen en de tussenkomende partij, komen de bestaande verschillen tussen beide reeksen van voorkeursnormen de Raad van State als niet decisief over om te besluiten dat het onderscheidend criterium niet de aanpaling zou zijn mocht de kerkraad de normen van de provincie Vlaams-Brabant hebben toegepast. Bijgevolg is niet aannemelijk gemaakt dat de toepassing van de Oost-Vlaamse voorkeursnormen niet tot een identiek resultaat leidt als de toepassing van de Vlaams-Brabantse voorkeursnormen.

27. Uit wat voorafgaat volgt dat aldus het uitgedrukte motief – de enkele vaststelling dat de voorkeursnormen van de deputatie van Oost-Vlaanderen niet identiek zijn aan de voorkeursnormen van Vlaams-Brabant – niet ter verantwoording van de bestreden beslissing mag in aanmerking worden genomen.

28. Het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant wordt aangewezen als tweede verwerende partij.

2. De Raad van State vernietigt de beslissing van 3 juli 2008 van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant waarbij de beslissing van 24 april 2008 van de kerkraad Sint-Quirinus te Bekkevoort, tot toewijzing van de pacht van een perceel landbouwgrond gelegen Muggenberg sectie B, nr. 314 aan Guido Robeyns, wordt geschorst.

3. De tweede verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 september 2014, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
Pierre Barra,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Dierk Verbiest